

OPPI ULOTTUVUUKSISTA

Logoterapian ihmiskuva ilmenee Viktor Franklin dimensio-ontologiassa. Ihmisellä on kolme ulottuvuutta: somaattinen, psyykinen ja henkinen. Kyse ei kuitenkaan ole kolmesta erillisestä kerroksesta, sillä ulottuvuudet kohtaavat ja läpäisevät toisensa samalla tavoin kuin kolmiulotteisen maailman pituus, leveys ja korkeus. Ei voi sanoa, että leveys alkaa siitä, missä pituus loppuu. Samoin on dimensio-ontologiassa: kolme ulottuvuutta kohtaa toisensa inhimillisen olemassaolon jokaisessa hetkessä. Viktor Frankl puhuu moninaisuuden ykseydestä.

1) **Somaattisen ulottuvuuden** määrittely on helpointa. Kaikki ihmisen kehon toiminnat kuuluvat tälle ulottuvuudelle. Siihen sisältyvät solujen elintoiminnat kemiallisine ja fysikaalisine prosesseineen.

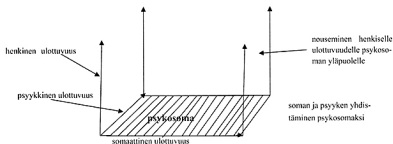
2) **Psyykkisellä ulottuvuudella** on ihmisen vietti- ja vaistotoimintoja, toiveita, haluja ja niin edelleen. Psyykkisiin ominaisuuksiin kuuluvat myös intellektuaaliset ominaisuudet, kuten hankitut käyttäytymismallit ja sosiaalinen leimautuminen.

3) **Henkisellä ulottuvuudella** voidaan vapaasti asennoitua kehon toimintaan ja psyykkiseen ulottuvuuteen. Siellä ovat päämäärähakuisuus ja omat tahdonalaiset ratkaisut, tiedonjano, taiteellisuus, luova ajattelu, eettisyys ("omatunto") ja arvojen tajuaminen.

Jos elämä jaotellaan eri ulottuvuuksiin, saadaan seuraava ryhmitely, jossa hienosäikeiset välimuodot voivat olla mahdollisia:

kasvit, eläimet, ihmiset	→	keho
eläimet, ihmiset	→	keho, psyyke
ihmiset	→	keho, psyyke, henki

Henkinen ulottuvuus on nimenomaan ihmiselle ominainen. Logoterapiassa sitä nimitetään kreikan kielen sanan *nous* ('henki') mukaan myös **noeettiseksi ulottuvuudeksi**. Kahta muuta, somaattista ja psyykkistä, jotka ovat yhteisiä eläimille ja ihmisille, nimitetään **subnoeettisiksi ulottuvuuksiksi**.

Koska logoterapia käsittelee erikoisesti henkistä ulottuvuutta, voidaan määritelmänä sanoa, että

Logoterapia työskentelee erityisesti henkisellä ulottuvuudella.

Näin ollen se on näkökulmaltaan laajempi kuin muut psykoterapiain koulukunnat. Ne paneutuvat joko alitajuisten viettien valaistamiseen tai oppimis- ja kehittymishistorian selvittämiseen. Niiden kokeelliset tulokset pitävät paikkansa, mutta vain kaksiulotteisella tasolla. Logoterapia on tuonut kolmannen ulottuvuuden psykoterapiaan, joka Viktor Franklin mukaan on sitä ennen ollut hengenöntä.

Kolmiulotteisesta ihmiskuvastamme seuraa, että silloin vasta kohtaamme varsinaisesti inhimillisen, kun uskaltaudumme henkiseen ulottuvuuteen. Todellinen ihmisyyys on kolmannella ulottuvuudella. Ihmisen vegetatiivinen elämä selittyy somaattiselta ulottuvuudelta, hänen animaalin elämänsä jotenkuten psyykkiseltä ulottuvuudelta. Kuitenkaan ihmisenä oleminen, meidän persoonallinen olemassaolomme, ei mahdu näille kahdelle ulottuvuudelle, psykosomaatiikan tasolle. Tälle kaksiulotteiselle tasolle Homo humanus voidaan korkeintaan projisoida. Silloin tapahtuu myös se, mikä aina on projektioille ominaista: yksi ulottuvuus menetetään.

*Tällaisella projisoinnilla on kaksi seurausta: moniselitteisyys ja ristiriitaisuus. Moniselitteisyys syntyy siitä, että erilaiset seikat projisoi-
tuvat samanlaisina ja ristiriitaisuus siitä, että sama ilmiö tuottaa erilaisia projektioita. (Frankl 6).*

Psykoterapian eri suuntaukset ovat moniselitteisiä ja ristiriitaisia. On kelvottomia projektioita, joissa ihmisen inhimillisin osa on hukattu. Logoterapia pyrkii välttämään projisoinnin aiheuttaman virheen siten, että se pitää henkistä ulottuvuutta ihmisen omana ja varsinaisena, joskaan ei ainoana ulottuvuutena. Logoterapia etsii vastausta kysymykseen, miten terapiassa voidaan käyttää hyväksi henkisen ulottuvuuden suomia mahdollisuuksia subnoeetisiin ulottuvuuksiin nähden. Sen tutkimuskohteena on selvittää hengen osuutta

- a) henkisten frustraatioiden voittamiseen
- b) psyykkisten taudinkuvien korjaamiseen
- c) (psyko)somaattisten kipujen ja tuskan lievittämiseen.